

Lehodu la monkgo

Kanegoleswa ka Joanne Bloch

Diswantšho ka Mieke van der Merwe

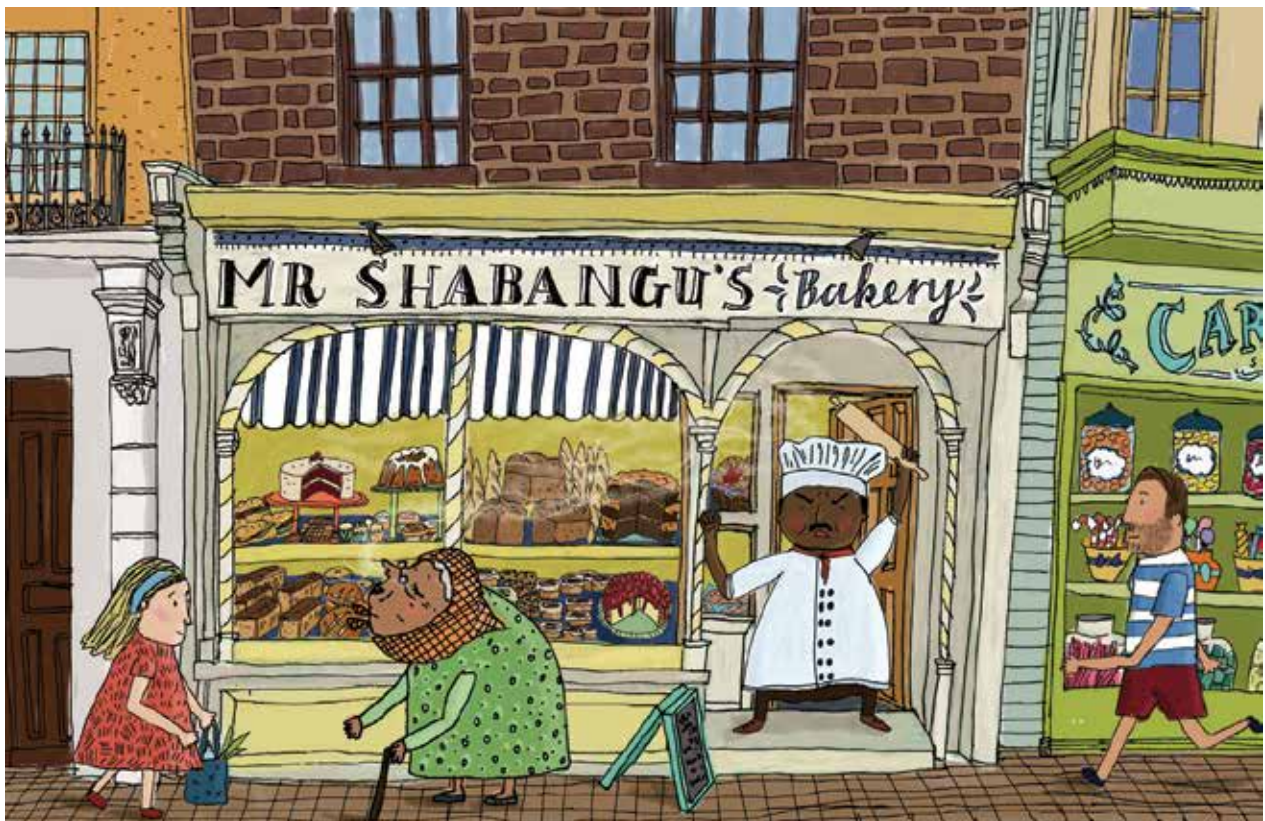
Mna Shabangu e be e le mopaki o mokaone kudu toropong. Mesong e mengwe le e mengwe o be a tsoga ka iri ya bone a tswaka le go duba tege ya dipanse, dikuku le dipisikiti tše a bego a tumile ka tšona. Batho ba mo toropong ba be ba sepela kgauswi le lepaka ka iri ya seswai ge ba eya mešomong le dikolong. Ka nako yeo dipanse le dikuku di tla be di le kgauswi le go butšwa, gomme menkgo ye mebose e etšwa ka mafasetere. Batho ba bantši ba be ba reka difihlolo tša bona mo lepakeng. Mna Shabangu o myemyela ka lethabo ge a ba fa dipanse tša sinamone tša bose tše diswa le dipisikiti tša gauta tša borutho tšeo di bego di tumile toropong.

Efela batho ba bangwe ba be ba se na mahlatsa ka tsela ye. Ka ge ba be ba se na tšhelete ya go tsebalega, batho ba mo toropong ba go diila ba be ba sa kgone go reka dipanse, dikhekhe le dipisikiti tša bose. Sa bona e be e le go no ipshina ka monkgo wa go tšwa ka mafasetere a lepaka. Ge Mna Shabangu a lemoga batho ba go dupa moya kgauswi le lepaka, o ile a befelwa kudu. “Ke ka lebaka la eng ba dupelela monkgo wa ka wa bose!” a ipotšiša bjalo ka pefelo. “Ke menkgo YA KA. Ke e hlotše, ka fao ke ya ka! Ge batho ba nyaka go dupelela menkgo ya ka ya bose, ba swanetše go lefa!” O ile a

hemelana a ba a phumula sethitho mo dintšhing tša gagwe tša ka godimo ga mahlo, pele a boela obeneng go pakela bareki ba gagwe ba nako ya matena marotho le dipanse.

Mokgekolo yo mongwe o be a rata monkgo wa go tšwa ka mafesetere a lepaka mesong. E be e le Mma Shange yo a bego a robala pankeng mo phakeng bošego bjo bongwe le bjo bongwe. Dibeke tše mmalwa peleng, moloki o ile a mo fa tšhelete gore a ithekele panse ya sinamone. O ile le panse kua phakeng a e ja ka go iketla, a bethantšha melomo ebile a abelana marathana le dinonyana. Morago ga fao, le ge mokgekolo a be a se na tšhelete ya go reka dipanse, o be a gopola panse ye bose. Ka fao, ka mehla o be a sepela ka go nanya kgauswi le lepaka la Mna Shabangu, a dupelela moya ebile a myemyela ka lethabo ge a ekwa monkgo wa go phophiša ditete.

Tlwaelo ye mpsha ya Mma Shange e ile ya befediša mong wa lepaka. Ge matšatši a le gare a šutelelana, pefelo ya gagwe e ile ya oketšega. Mafelelong, mesong ye mengwe a se mahlong, o tšwile ka lepakeng a goga mokgekolo yola ka letsogo.

“O utswetšang menkgo ya ka!” a goeletša. “Ga o selo wena o no ba lehodu la monkgo!” O ile a phumula diatla mo thethong ya gagwe, a e hlobola a e fošetša ka lepakeng. “O hlokomele lepaka!” a laela mothuši wa gagwe. “Lehono mokgekolo wo wa swele o utswa

menkgo yaka la mafelelo!” Ka mantšu a, a gogela Mma Shange go kgorotsheko go bona Moahlodi Ngwenya.

Moahlodi o be a dutše fase tsekeng ya gagwe ya go phadima ye kgolo, ka nako ye gwa tsena mopaki wa go befelwa, a goga Mma Shange yo a tšhogilego ebile a gakanegile. “Thobela,” a realo moahlodi ka lentšu la peisi, efela Mna Shabangu o be a befetšwe ka fao a paletšwego le ke go mo dumediša.

“Morena,” a realo Mna Shabangu ka pefelo, “Ke nyaka toka! Ke nyaka go bula molato kgahlanong le mosadi wo. Ka mehla mo dibekeng tše tharo tša go feta, o be a sepela kgauswi le lepaka la ka mesong ye mengwe le ye mengwe ge menkgo ya bose e kwagala, gomme a e utswa. Ke lehodu. Ke nyaka gore a lefele menkgo yeo!”

Moahlodi o ile a ngwaya hlogo ya gagwe ya letwadi ye kgolo sebakanyana. O ile a gohlola. “Nnete gona,” a botša ralepaka. “Toka e tla phethagatšwa.” O ile a retologela go Mma Shange. “Naa o swere bokae mo go wena, Mohumagadi?” a botšiša.

“Diranta tše pedi fela, Mohlomphegi,” a realo Mma Shange a kowakowa.

“Aga,” a realo moahlodi, “mphe yona hle.”

Mma Shange wa pelonolo a tsenya letsogo seaparong sa gagwe sa maratha a ntšha dikhoine tša diranta tše pedi. O ile a di fa moahlodi. O di tšere a mo leboga ka boleta. O ile a tšokotša dikhoine ka feising ya gagwe ye kgolo, gomme tša dira modumo.

“Ke ahlola ka tsela ye,” a botša ralepaka. “Kotlo e swanetše go lekana le molato. Ka fao modumo wa tšhelete ya Mma Shange o tla lefa menkgo ye a e utswitšego. Le be le letšatši le le bose.”

Ralepaka a lebelela a nagana. Ka go lemoga gore o be a se a nagane gabotse, o retologile ka go nanya a tšwa ka phapošing. Moahlodi o ile a myemyela a lebeletše Mma Shange, a mmušetša tšhelete ya gagwe. “Bjale, Mohumagadi,” a realo a ntšha mokotla wa pampiri o moporawene ka kheiseng ya gagwe, “naa o ka ja difihlolo le nna? Dipanse tše di sa le borutho – ke na le seripa sa iri fela ke di rekile.”

E BA LE BOITLHAMELO!

- Thala seswantšho sa Mna Shabangu le lepaka la gagwe la go tšwa
- menkgo ye mebotse. Goba, dira phousetara ya go bapatša dilo tša
- go pakwa le tša go rekišwa tša Shabangu. Thala selo se sengwe le
- se sengwe sa bose seo o naganago gore o swanetše go se rekiša,
- gomme o ngwale leina le theko ya selo se sengwe le se sengwe.

Lehodu la monkgo

Kanegoleswa ka Joanne Bloch • Diswantšho ka Mieke van der Merwe

Go bona

Thala seswantšho sa Morena Shabangu le lepaka la gagwe le menkgo e mentši e bose e tšwago ka gona.

Go bala

Thala nyako-ntšū! Hwetša le lengwe le le lengwe la mantšū a ka gare ga kanegelo gomme o hwetše gore le lengwe le le lengwe la ona le hlalosa eng: kwata, bobbe, kgang, gakanegile, bose, ka pela, bogauta, ntshwa, kgale, phadima, bobotse.

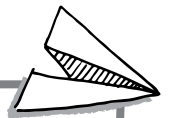
Go ngwala

Dira letlakalapapatšo go bapatsa seo Morena Shabangu a se pakago le go se rekiša. Thala se sengwe le se sengwe se sebose seo o naganago gore o a se rekiša. Ngwala fase leina le tefelo ya se sengwe le se sengwe.

Go dira dilo

Šomiša folouru ya go bapala goba letsopa go dira dipantshe, dikhekhe le dipisikiti tše dibose ka gare ga lepaka la Morena Shabangu.

Go bapala terama

Itirele pego ya ditaba ya TV ya se se diragetšego ka gare ga kanegelo. Akaretša dipoledišano le Morena Shabangu, Ma Shenge le moahlodi bjalo ka karolo ya pego ya ditaba.

